

Mortens lange rejse tilbage til livet

Morten ekspederer hjemmevant ordren for HT Handel i Vildbjerg. Han har netop modtaget sin femte helt ordinære lønseddel og er efterhånden blevet en fasttømret del af det, der - indtil han kom til - var en mindre familievirksomhed for far og søn. Men at det skulle ende med så høj grad af selvforsørgelse, mestring, glæde og aktiv deltagelse i eget liv stod ikke til at læse i kortene i rigtig mange år.

Morten kommer til verden i Kolding en mørk efterårsdag i 1972. Moderen er rengøringsassistent (senere hjemmehjælper), faderen truckfører ved slagteriet. Der er en ældre halvbror, som moderen har med fra et tidligere forhold, og en storebror (Flemming), der er to år ældre. Senere kommer der en halvsøster til, og det er midt i denne børneflok, Mortens ydre og indre formes igennem de første 18 år.

Da han er to, bliver forældrene skilt. Faderen er voldelig og drikfærdig, og det giver ikke længere mening at forsøge at holde sammen på stumperne. Mor flytter til Fredericia med sine tre sønner. Morten og Flemming holder fortsat kontakt med deres far, og samværet med far foregår hos farmor en weekend hver 14. dag. "Dengang tænkte jeg jo ikke videre over det", fortæller Morten, "og min farmor var et dejligt, varmt holdepunkt! Men i dag kan jeg jo godt se, at det var mærkeligt, at vi ikke var hos min far!" Alkoholen havde fået førstepladsen i hans liv, og der var ikke plads til flere der! I det hele taget var der ikke megen plads til Morten hos faderen. Det står mejslet ind i den i dag voksne mands erindring, hvordan Flemming var fars foretrukne, og også den der blev købt ny cykel til, mens Morten måtte se sig forpasset. Mortens nære kontakt med moderen kom til at råde bod på den tilsidesættelse, han oplevede i relationen til far, og i dag er der kun et køligt blik og afmålte bemærkninger, når Morten skal beskrive sin relation til broderen: "Der er ikke nogen relation!"

Kort tid efter den lille families flyt til Fredericia-området, traf moderen en ny mand, som Morten resten af sit liv har kaldt 'far': "Han har været der for mig altid, og jeg kunne ikke ønske mig nogen bedre!" Lillesøster kom til verden, og Morten begav sig på vej ud i livet. Han har ikke mange erindringer om sine tidlige år, men skolen skulle vise sig at blive hans første lange, seje kamp: Skolearbejdet var uinteressant og rollen som mobbeoffer sendte grå skygger ind over hele hans skoletid. "Hvis man inddelte samfundet i overklasse, middelklasse og underklasse, så tilhørte vi underklassen. Mine forældre var fattige, og det var typisk det, jeg blev mobbet med.... Fx for at gå i slidt tøj, der var gået i arv." Morten bliver fjern i blikket og man får fornemmelsen af, at han eftertænksomt vender et par triste blade i sin 'barnets bog'. Der er dog også lyspunkter: Han havde undervejs i sin skoletid en lærer, som virkeligt forsøgte at skabe forandring ved at foreslå et skoleskift, men da alternativet var en privatskole med en betydelig egenbetaling, var det ikke en gangbar mulighed. I dag ville Morten ønske sig, at han havde fået det flyt, men

han har alligevel kun forståelse til overs for moderen, der dengang ikke besad de nødvendige økonomiske muligheder.

Det er ret nærliggende, at man som teenager og med massiv mobning tæt inde på livet søger efter muligheder for flugt. Da Morten var 15, begyndte han at ryge hash. Virkningen var formidabel. Livet føltes ikke længere så slemt, men det betød også, at han ikke fik gennemført sin 10. klasse. Dertil var fraværet alt for højt. Alkohol og hash var blevet hverdag.

Mortens drøm havde været at blive tømrer, men pga. sin astma måtte han opgive den. I stedet begyndte han på Søfartsskole i Svendborg og blev som 18-årig 'ubefaren skibsassistent'. Umiddelbart bagefter fik han hyre på 'Saturn', der sejlede fragt imellem større europæiske havnebyer. De var kun en håndfuld mand om bord, så jobbet var både som kok, på dækket og i maskinrummet. Skipper var troende, så Morten stiftede bekendtskab med både andagt og bordbøn. De lå på havet imellem to til syv dage ad gangen, og når de var i havn, gik skipper gerne i kirke, hvis det lod sig gøre. "Vi andre fandt det første og bedste værtshus og fik tanket op af både alkohol og stoffer!" Morten afmønstrede 'Saturn' efter et år og tog hyre på nogle andre skibe, og efter et ophold på Søfartsskole i Frederikshavn kunne han nu kalde sig 'befaren skibsassistent'. Han husker skoleopholdet som hårdt og rå. Selv om skolen havde en politik om, at man skulle møde ædru op til skoledagen, så blev det langt fra håndhævet. Det var fire måneder med tæt druk!

I alt blev det til syv år på havet, inden han mødte sin store kærlighed: Anja. Hun var 20 og han 26, og et liv på havet blev skiftet ud med et inden for lager og logistik. Morten fik lærerplads hos Otto Hansen i Vejle, og i løbet af tre et halvt år havde han fået sig endnu en uddannelse – samtidig med at det unge par sammen fortsatte et liv med alkohol og hash. Uddannelsen kom ikke af sig selv, men Morten var hjemmefra

Morten

Morten - og kontaktperson i køkken, Elly

blevet indprentet, at 'man gør tingene færdigt', så det gjorde han. "Det var en kanon lærerplads, hvor hverken lagerforvalter eller svende var blege for at tage en kost, hvis der skulle fejles!" Det er tydeligt, at Morten trivedes i et miljø, hvor der var gensidig respekt, ligeværd og flad struktur. Syv år blev det til hos Otto Hansen – ofte fra tidlig morgen til sen aften, så med tiden måtte Anja være blevet træt af det meget arbejde, for i 2002 måtte Morten se sig kørt ud på et sidespor til fordel for en anden.

Her startede Mortens sociale deroute for alvor. Hende, som var hans livs kærlighed, var gået bag ryggen på ham. Han var blevet vraget. Aldrig havde noget gjort så ondt! Selv i dag vælter tårerne frem, når han taler om dette punkt i sit liv. Det var startskuddet til 10 års rejse igennem helvede. Morten mistede straks sin bolig, da det var Anjas. Hjerter-smerten fik samme kur som mobbe-smerten som 15-årig, men denne gang var det ikke kun alkohol og hash. Det blev mikset op med kokain, speed og piller, og korthuset faldt lidt efter lidt: Når man ikke møder stabilt, mister man sit job. Når pengene går til stoffer, får man ikke betalt sin fagforening, men ryger på kontanthjælp. Massivt misbrug koster penge, hvilket leder til tyveri fra butikker og endda søster og forældre. Så Morten var stille og roligt ved at kappe den eneste gren, der var tilbage, og som havde båret ham hidtil: mor og far. Efter et år på denne vej mod dybet, kontaktede han endeligt skipperen på 'Saturn', som var hans første hyre som skibsassistent. Morten blev tilbudt at påmønstre næste dag, så i håb om at det kunne bringe skik på misbruget og holde smerten på afstand, blev det hans plan. Desværre væltede bajer og stoffer ind, hver gang skibet gik i havn. Ikke sjældent var det en havn i Holland, og det var let at finde, hvad man lystede.

Morten husker særligt denne nat i Korsør Havn: Det var 3. marts 2003. Det var mørkt og 'Saturn' lagde til. Scenen var som trukket ud af en gangsterfilm. Besætningen gjorde klar til at gå fra borde, og præcis i samme øjeblik, tændtes et stort antal lygter på kajen: Toldere!

Morten blev taget på agterdækket, og da de spurgte, om han havde noget, han ikke måtte have, svarede han blot, at det kunne de jo selv konstatere ved at åbne hans skab. Der lå 6 gram pot.

I princippet kunne der sagtens også have været både kokain og speed, og det ville have ført til øjeblikkelig fængsling. Nu kunne han nøjes med en bøde og en fyring.

Pænt herretøj modtages

Møltrups vaskeri modtager med tak alt pænt herretøj i alle størrelser. Det genbrugstøj, vi modtager, er et rigtig godt bidrag til vore mænds garderober. Kontakt os venligst på 9713 1800. Tak!

Endnu var Morten blevet slået hjem. Denne gang helt hjem til mor og far, der havde nået at tilgive hans tyveri og endnu engang strakte hånden frem til hjælp.

De næste fire år arbejdede Morten med sortering af elektronikskrot hos H. J. Hansen i Vejle. Det var et ret usselt job, og det var ikke nemt at rekruttere medarbejdere til opgaven. Dette betød, at der ikke blev sanktioneret, når Morten mødte fuld op på job. Morten blev tiltagende urimelig, og til sidst endte han i slagsmål med sin far. Da sluttede festen, og Morten blev sat på gaden. Han boede herefter i sin bil, på sofaer rundt omkring, på gader og i opgange. Hans arbejdsplads i Vejle blev flyttet til Odense, og da han havde mistet sit kørekort og ikke kunne fragte sig frem og tilbage, stod han nu også uden job. I stedet væltede han rundt i øl, piller, kokain, speed og rygeheroin. Pengene forsvandt ad den vej, og der skulle flere til. Et indbrud hos mor og far blev løsningen.

Morten har nok aldrig været nogen hardcore indbrudstyv. I hvert tilfælde var det ret klart, at tyven besad insider-viden, da der kun var rodet, der hvor der var værdigenstande at finde. Morten fik af sine forældre valget imellem at blive meldt til politiet eller at gå i behandling. Han valgte behandling og kom via Alkoholbehandlingscenteret i Fredericia i døgnbehandling. Det klarede han i tre måneder, inden han blev smidt ud. Derfra videre til Mændenes Krisecenter i et halvt år. Da stillede kommunen en lejlighed til rådighed til ham, men han formåede ikke at udnytte sin chance og skabe hjem der. Den ene dag efter den anden gik med druk. Han kom på kant med overboen, opholdt sig kun lidt i lejligheden og fik ikke betalt huslejen. Det var en stakket frist.

Pludselig en dag, mens han mest af alt ventede på Kongens Foged, kom politiet anstigende. Mortens forældre opholdt sig i perioder i en campingvogn i Møgeltønder, og i de perioder havde Morten skaffet sig adgang til at bo i deres hus. Søsteren havde ladet sig overtale til at få kopieret en nøgle til Morten, og han havde tydeligvis været langt nede en dag, hvor han havde opholdt sig i huset. Han havde planlagt at tage sit eget liv og havde derfor skrevet et afskedsbrev til sine forældre og søsteren. Han havde dog ikke kunnet gennemføre sit forehavende, og han havde ikke været omhyggelig nok med at få brevet skaffet af vejen. Søsteren havde fundet det i huset og havde sat det helt store alarmberedskab i sving. Politiet havde hjulpet med at gennemsege huset, for hun havde en klar formodning om, at Morten måtte hænge i en løkke et eller andet sted.

Morten bliver den dag i dag atter synligt bevæget og påvirket, når han får kontakt med denne periode i sit liv, og ikke mindst da han fortæller om, hvordan det havde været for søsteren at åbne døren til garagen i den overbevisning, at Morten hang der....

Det korte af det lange er, at Morten indlægges på psykiatrisk afdeling, hvor han forbliver indlagt i et halvt år. Det er første gang siden hans 15. år, at han er stof- og alkoholfri i så lang tid. Relationen til forældrene har lidt et tillidsbrud, men han

vedbliver med at have kontakt til sin søster. Fra psykiatrisk afd. udskrives han til et nærliggende forsorgshjem, hvor der desværre flyder med stof og alkohol, og i løbet af ingen tid er han tilbage i sin gamle misbrugs-løbebane. Han indlægges to gange kort efter hinanden med en overdosis, og sidste gang konstaterer overlægen: "Hvis du har lyst til at blive ældre, så skal du finde på noget andet!"

Mortens immunforsvar har igennem mange års slidsomt liv lidt overlast, så da han pådrager sig en infektion, er den nær ved at tage livet af ham. Der må 14 dages sygehusindlæggelse og intravenøs behandling til for at bekæmpe en massiv dobbeltsidig lungebetændelse.

Dette bliver endestationen for Mortens 10 år lange nedtur. Med et døgn mellem-landing på forsorgshjemmets herbergsplads, følger Morten efter en kammerat, som har besluttet sig for at søge til Møltrup, da der her er 0-tolerance. "Jeg tror godt, det ku være noget for dig, Morten?!" havde fyren sagt, og på sin 40 års fødselsdag og med en kampvægt på sølle 46 kg flyttede Morten ind på Møltrup i november 2012. Han var kun skind og ben og nærmest gennemsigtig...

Siden da har tingene udviklet sig stille og roligt. Der er kommet farver i Mortens liv, der nu ikke længere er nuancer gråt-i-gråt - og nu med et soundtrack i dur. På Møltrup startede han sit arbejde i køkkenet. Omgangsfremmen var frisk og munter, og det passede Morten godt. Hans kontaktperson i køkkenet opfordrede ham til at kontakte sine forældre, "...og nu har jeg hængt på dem lige siden!!" konstaterer Morten med et varmt glimt i øjet. "Nogle gange ringer hun og forstyrrer midt i noget, men så siger jeg bare, at jeg er på druk og har sagt mit job op! – Og når hun så bekymret ringer igen dagen efter for at høre, hvordan det går, så må jeg jo fortælle, at det ikke passer." Morten ser lidt skyldbetyngt ud, for han ved jo meget vel, at

Mortens chef - Henning Thygesen

Morten - ordren ekspederes

hans rappe bemærkning har stjålet forældrenes nattesøvn. Men det vidner også om, at deres relation i dag har vokset sig stærk og kan holde til lidt af hvert. Ligeså har han et godt forhold til søsteren og dennes teenagesøn.

Men Morten skal aldrig tilbage til Fredericia igen: ”Hvis man én gang har hængt i et misbrugsmiljø, så er det det, man atter vil opsøge i samme sekund ensomheden kommer og banker på ens dør!” Morten frygter skridtet ud i egen lejlighed. På Møltrup er det trygt, da der er tydelige krav og rammer. Uvarslede urinprøver og pusterunder med alkometer betyder, at det er lettere at sige nej, når trangen melder sig.

Ind imellem bliver det til en weekendtur i sommerhus med et par venner. Det er ikke alkoholfrit, men det er kun en weekend, for det er altafgørende for Morten at beholde sit job.

Hvis det var egen lejlighed – og ikke bare et sommerhus i en weekend – så ville den ene øl komme til at afløse den anden. Hash'en ville blive det næste, og så ville løbet være kørt.

Nej, i dag har Morten et 'kanon' liv, når han selv skal udtrykke det! Han er glad for sit job, som han fik igennem en kommunal virksomhedspraktik, der blev til et job med løntilskud og nu et helt ordinært job. Han sætter pris på kontakten med familien og for dagligdagen med venner på Møltrup. Kampvægten er – om ikke fordoblet – så tæt på.

Han drømmer om en gang ikke længere at mærke trangen til stof. At kunne bo i egen lejlighed uden at frygte tilbagefald. Selvfølgelig er en sød kæreste også på ønskelisten og desuden et fortsat godt og solidt forhold til forældrene.

*- Morten har fortalt sin historie til
Kirsten Ørskov*

- pakkes

- og færdiggøres